

ΠΑΓΚΕΙΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΔΩΡΕΑΣ

Ι. Μ. ΜΠΑΓΚΑ

ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

**ΔΩΡΗΤΗΡΙΑ, ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ, ΝΟΜΟΣ, ΔΙΑΘΗΚΗ,
ΠΙΝΑΞ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ**

Γ' ΕΚΔΟΣΙΣ

ΑΘΗΝΑΙ, 1968

ΔΩΡΗΤΗΡΙΟΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΝ

υπ' αριθ. 47,667.

Σήμερον την δεκάτην έκτην Αυγούστου, ημέραν της εβδομάδος Τετάρτην, του χιλιοστού οκτακοσιοστού ογδοηκοστού εννάτου έτους, ενώπιον εμού του συμβολαιογράφου και κατοίκου Αθηνών Ηλία Γλυκοφρύδου και του επί συμπράξει προσκληθέντος συναδέλφου μου συμβολαιογράφου και κατοίκου Αθηνών Ηλία Δ. Τσοκά, γνωστού μοι και άσχετου προς εμέ συγγενείας, ενεφανίσθησαν προς ημάς αφ' ενός ο κ. Χαρίλ. Τρικούπης, πρόεδρος του Υπουργικού Συμβουλίου και Υπουργός επί των Οικονομικών, ως εκπροσωπών την Κυβέρνησιν του Ελληνικού Κράτους και το Ελληνικόν Δημόσιον, κάτοικος Αθηνών, αφ' ετέρου δε ο κ. Ιωάννης Μ. Μπάγκας, κτηματίας, κάτοικος επίσης Αθηνών, και εξητήσαντο την σύνταξιν του παρόντος συμβολαίου, δι' ού συνεβάλοντο ως εξής:

Ο μεν κ. Ιωάννης Μ. Μπάγκας εξέθηκεν επί λέξεσι τα εξής □ ότι αναλογιζόμενος το πρόσκαιρον του παρόντος βίου και μάλιστα το προκεχωρηκός της ηλικίας αυτού και επιθυμών να χρησιμοποιήση από τούδε υπέρ κοινωφελών τω Έθνει έργων την περιουσίαν αυτού, όπως και ζων έτι ίδη τους καρπούς της τοιαύτης διαθέσεως, δωρείται αιτία θανάτου και δωρεάν αμετάκλητον τω Ελληνικώ Έθνει και τω Ελληνικώ Δημοσίω την εξής κινητήν και ακίνητον περιουσίαν, συνισταμένην εκ των εξής □ α'. εκ χιλίων τετρακοσίων, αριθμός 1400, μετοχών της εταιρίας του σιδηροδρόμου Αθηνών και Πειραιώς □ β'. εκ διακοσίων χιλιάδων δραχμών, 200.000, εις μετρητά και γ'. εκ της οικοδομουμένης ήδη οικίας του, κειμένης εν Αθήναις επί της πλατείας της Ομονοίας και των οδών

Αθηνάς και Πειραιώς, συνορευούσης ανατολικώς με την οδόν Αθηνάς, αρκτικώς με την πλατείαν της Ομονοίας, δυτικώς με οικίαν των κληρονόμων Μουρούζη και μεσημβρινώς με την οικίαν Μαγκάκη, της οποίας το οικόπεδον περιήλθεν εις αυτόν εξ αγοράς παρά των αδελφών Μάρκου και Αλεξάνδρου Καρατζά δια του υπ' αριθ. 29,828 του έτους 1883 συμβολαίου του συμβολαιογράφου Γ. Αφεντάκη, ην αναδέχεται ν' αποπεράτωση ίδια αυτού δαπάνη □ και συνεπώς μεταβιβάζει από τούδε την κυριότητα της ειρημένης οικίας εις το Ελληνικόν Δημόσιον και παραδίδωσι τας ως άνω μετοχάς και τα μετρητά εις τον κ. Πρόεδρον του Υπουργικού Συμβουλίου και Υπουργόν επί των Οικονομικών, όπως εγχειρίση αυτά τοις κατωτέρω ονομαζομένοις διαχειρισταίς, επιβάλλει δε τω Δημοσίω τους εξής όρους διαθέσεως και διαχειρίσεως της ως ειρήται περιουσίας □

α'. Πάσα η περιουσία αύτη να μένη άθικτος και μόνον τα εισοδήματα αυτής να χρησιμοποιώνται δια τα κατωτέρω οριζόμενα κοινωφελή έργα.

β'. Η ανωτέρω οικία να ενοικιάζηται κατά πενταετίαν, ει δυνατόν, και δια πλειοδοσίας είτε εν όλω είτε και κατά τμήματα, κατά το συμφερότερον.

γ'. εκ των ετησίων καθαρών εισοδημάτων της ανωτέρω οικίας ορίζει □ 1. πεντακισχιλίας κατ' έτος δραχμάς, όπως δίδονται εις το Αμαλίειον Ορφανοτροφείον, όπερ υποχρεούται να προικίζει κατ' έτος, χορηγούν εις έκαστον ανά δισχιλίας δραχμάς την προτεραίαν του γάμου (όστις δέον να τελήται εκάστην επέτειον των γάμων του Διαδόχου Κωνσταντίνου) δύο κοράσια εκ των αποπερατούντων την εν αυτό εκπαίδευσιν και ανατροφήν των με τον βαθμόν άριστα, διακρινομένων δε επί χρηστότητι ήθους και αρετή. Εν περιπτώσει πλειοτέρων τοιούτων, η

μεταξύ αυτών εκλογή αφιέται τω Συμβουλίω του Ορφανοτροφείου, τη γνωμοδοτήσει της Διευθύντριας αυτού. Η ανακήρυξις των ως άνω προικιστέων κορασιών δέον να γίνηται δημοσία κατά την ημέραν της επισήμου ανακηρύξεως των αποτελεσμάτων των ετησίων εξετάσεων □ 2) τρισχιλίας κατ'έτος δραχμάς, όπως πέμπονται από του έτους του θανάτου εις τον Μητροπολίτην Κορυτσάς, υποχρεούμενον ίνα κατά το Μέγα Πάσχα τας μεν δισχιλίας δραχμάς διανέμη μετά των Εφόρων εις τους πτωχούς της πόλεως ταύτης, προτιμώμενων των τυχόν υπάρχόντων ενδεών συγγενών του, τας δε χιλίας δραχμάς παραδίδη εις τους Επιτρόπους της Εκκλησίας, οφείλοντας να τελώσει κατά την ως είρηται ημέραν του Πάσχα μνημόσυνον αυτού τε και των γονέων του □ 3. δεκαοκτώ χιλιάδας δραχμών κατ'έτος, ας οφείλουσιν οι κατωτέρω ονομαζόμενοι διαχειρισταί να δαπανώσι προς συντήρησιν του Ελληνικού Γυμνασίου της ιδιαίτερας πατρίδος του Κορυτσάς, του προωρισμένου δια την ελληνικήν αυτόθι κοινότητα □ 4. δισχιλίας δραχμάς κατ'έτος, όπως χορηγώνται εις το ενταύθα Νοσοκομείον «ο Ευαγγελισμός» το υπό την προστασίαν της Αυτής Μεγαλειότητος της Βασιλίσσης. 5. τετρακισχιλίας δραχμάς κατ'έτος, όπως χορηγώνται από του έτους χιλιοστού οκτακοσιοστού εννενηκοστού πέμπτου και εφεξής εις την Ριζάρειον Σχολήν, ίνα σπουδάζωσιν εν αυτή δύο νέοι Έλληνες γεννηθέντες και διαμένοντες εν Κορυτσά. Μετά το πέρας των σπουδών αυτών θέλουσιν αντικαθίστασθαι δι' άλλων ομοίων. Οι εισαγόμενοι δια τας σπουδάς ταύτας νέοι δέον να ώσι τελειόφοιτοι του Σχολαρχείου της ιδιαίτερας πατρίδος του Κορυτσάς, η δε εκλογή αυτών δέον να γίνηται ως εξής ο Σχολάρχης και οι Έφοροι του Σχολαρχείου οφείλουσι δύο μήνας προ του χρόνου της εισαγωγής να πέμπωσι κατάλογον των κατά το λήξαν εκείνο έτος αριστευσάντων μαθητών του Σχολαρχείου, επιβεβαιούμενον και υπό του Μητροπολίτου και συνοδευόμενον υπό πιστοποιητικού δύο εκ

των εκεί Ιατρών, εκλεγομένων υπό του Μητροπολίτου και πιστοποιούντων την υγιά κράσιν αυτών και την αρτιότητα των μελών των. Των ονομάτων δε των εν τω καταλόγω τούτω εγγεγραμμένων μαθητών, τιθεμένων εν κληρωτίδι υπό των ενταύθα διαχειριστών, περί των κατωτέρω ορίζεται, γίνεται κλήρωσις δύο και οι ούτως κληρούμενοι είναι οι εν τη σχολή εισακτέοι, οίτινες θέλουσιν ειδοποιείσθαι όπως προσέλθωσιν εν τη Σχολή. Οι αποπερατώσαντες εν τη Ριζαρείω Σχολή τα εαυτών μαθήματα υπότροφοί του, τυχόντες δε του απολυτηρίου μετά του βαθμού τουλάχιστον λίαν καλώς, εξακολουθούσι και εν τω Εθνικώ Πανεπιστημίω τας εαυτών σπουδάς, είτε εν τη Θεολογική Σχολή είτε και εν τη Φιλολογική, λαμβάνουσι δε επί μίαν πενταετίαν εκατόν είκοσι πέντε δραχμάς κατά μήνα υπό των διαχειριστών της περιουσίας του. Λαμβάνοντες ούτοι το πτυχίον αυτών διορίζονται κατά προτίμησιν καθηγηταί εν τω Γυμνασίω Κορυτσάς. Μεταξύ αυτών προτιμώνται δικαιωματικώς οι το ιερόν σχήμα λαβόντες, οίτινες οφείλουσι περιπλέον να κηρύττωσι τον λόγον του Θεού ως Ιεροκήρυκες, λαμβάνοντες πλήν του νενομισμένου μισθού του καθηγητού και έτήσιον εισόδημα δραχμών πεντακοσίων.

δ'. Διορίζει διαχειριστάς αμετάκλητους της δωρουμένης αμετακλήτως αιτία θανάτου ως άνω περιουσίας του τον εκάστοτε Μητροπολίτην Αθηνών, τον Υπουργόν των Εξωτερικών, τον Υπουργόν των Εκκλησιαστικών και της Δημοσίας Εκπαιδεύσεως, τον κύριον Στέφανον Δραγούμην προσωπικώς, υποχρεούμενον να διορίξη τον μετά θάνατον αντικαταστάτην αυτού (ως και εκείνος τον εαυτού και ούτω καθεξής), τον Πρύτανιν του Εθνικού Πανεπιστημίου και τον Διοικητήν της Εθνικής Τραπέζης, και ανατίθησιν αυτοίς όπως διαχειρίζονται υπό την εποπτείαν της Ελληνικής Κυβερνήσεως την περιουσίαν ταύτην,

προνοούντες περί της συντηρήσεως των ακινήτων κτημάτων, και της ασφαλούς τοποθετήσεως των χρημάτων, τοποθετούντες αυτά εις χρεώγραφα του Ελληνικού Κράτους εις μετοχάς της Εθνικής Τραπέζης ή και εις αγοράν ακινήτων κτημάτων εν Αθήναις κειμένων, προσοδοφόρων ή και δυναμένων να καταστώσι τοιαύτα. εν περιπτώσει ισοψηφίας, αναφυόμενης εις τι ζήτημα μεταξύ των ως άνω διαχειριστών, επιθυμεί να νικά η ψήφος του Κου Στεφ. Δραγούμη και τούτου εκλιπόντος η του αντικαταστατού αυτού.

ε'. Χίλια δραχμαί κατά μήνα υπεραρκούσι δια την συντήρησιν του, ταύτας επομένως και μόνας άξιοι όπως τω δίδωσι κατά μήνα, εφ' όσον ζη, οι ως άνω διαχειρισταί.

ς'. Τα τυχόν περισσεύοντα εκ των ετησίων εισοδημάτων της άνω οικίας μετά την αφαίρεσιν των ως άνω διατεθειμένων, ως και τα εισοδήματα της λοιπής ως άνω κινητής περιουσίας τοποθετημένης κατά τ' ανωτέρω ορισθέντα, ορίζει όπως αποτελέσωσιν Ορφανοτροφείον αρρένων δια την διδασκαλίαν των προπαιδευτικών γραμμάτων και την εκμάθησιν βιοποριστικών τεχνών κατά τα τελειότερα εν Ευρώπη συστήματα. Ο προσδιορισμός του χρόνου της ιδρύσεως του Ορφανοτροφείου τούτου αφήεται εις τους διαχειριστάς, όστις όμως δεν πρέπει να ορισθή προ παρελεύσεως εικοσιπενταετίας. Έδραν του Ορφανοτροφείου τούτου ορίζει τας Αθήνας. Μετά πενταετίαν από της ιδρύσεως αυτού οφείλουσιν οι διαχειρισταί να ιδρύσωσι και παράρτημα αυτού εν τη πατρίδι του Κορυτσά, υποχρεουμένων των ευδοκίμως αποπερατωσάντων την εκπαίδευσιν αυτών εν αυτώ νέων, όπως αναλάβωσι την διδασκαλίαν των τεχνών και εν τω παραρτήματι Κορυτσάς επί μίαν πενταετίαν έκαστος επί τη αναλόγω αντιμισθία του. Ο κανονισμός του Κεντρικού Ορφανοτροφείου, ως και του παραρτήματος αυτού,

ορισθήσεται υπό των διαχειριστών, εγκριθήσεται δε υπό της Κυβερνήσεως. Πεντακοσιόδραχμον ετήσιον βραβείον ορίζει δια τον διακριθέντα επί χρηστοηθεία και αριστεύσαντα καθ'όλον το διάστημα των σπουδών του ορφανόν. Τα εκ της Κορυτσάς και εκ Μακεδονίας καταγόμενα ορφανά εισάγονται κατά προτίμησιν εν τω Ορφανοτροφείω. Προς συντήρησιν του κεντρικού καταστήματος και του παραρτήματος του Ορφανοτροφείου δέον να μη δαπανώνται επέκεινα των τριών τετάρτων των ως άνω ειρημένων εισοδημάτων, το εν τέταρτον δε δέον να προστίθεται πάντοτε επ'άπειρον εις το κεφάλαιον. Όταν το κεφάλαιον τούτο ανέλθη εις ποσόν επαρκούν δια τας ανάγκας του κεντρικού καταστήματος και του παραρτήματος αυτού, οι διαχειρισταί δύνανται να επαυξάνωσι κατά την κρίσιν των το ετήσιον χρηματικόν ποσόν το δια προίκισιν των εν τω Αμαλιείω Ορφανοτροφείω ορφανών προωρισμένων, ως και το δια το Νοσοκομείον «ο Ευαγγελισμός» τεταγμένον.

ζ'. Εις τ'ανωτέρω ο πρόεδρος του Υπουργικού Συμβουλίου και ο Υπουργός επί των Οικονομικών κ. Χαρίλαος Τρικούπης απήντησεν, ότι αποδέχεται την αιτία θανάτου δωρεάν ταύτην του κ. Ιωάννου Μ. Μπάγκα, παραλαμβάνει τας ως άνω μετοχάς και τα χρήματα, όπως παραδώση αυτά τοις διαχειρισταίς τοις ανωτέρω κατονομαζομένοις, υπόσχεται την ακριβή και πιστήν εκπλήρωσιν των ως άνω διατάξεων και εκφράζει την ευγνωμοσύνην αυτού εξ ονόματος του Ελληνικού Έθνους και της Κυβερνήσεως προς τον φιλογενή δωρητήν.

Ταύτα συνομολογησάντων και παραδεχθέντων των συμβαλλομένων, προς ούς υπέμνησα εγώ, ο συμβολαιογράφος, τας διατάξεις του περί μεταγραφής νόμου και τα αποτελέσματα της παραλείψεως αυτού, συνετάχθη το παρόν συμβόλαιον εν Αθήναις, εν τω επί της οδού Σταδίου κειμένω καταστήματι του Υπουργείου των Οικονομικών και εν τω

ιδιαιτέρω γραφείω του κ. Υπουργού, όπου κληθέντες μετέβημεν και αναγνωσθέν ευκρινώς και μεγαλοφώνως εις επήκοον των συμβαλλομένων υπεγράφη παρ' αυτών και ημών των συμβολαιογράφων.

Οι Συμβαλλόμενοι

Συμβολαιογράφοι

Χαρίλαος Τρικούπης.

Γλυκοφρύδης.

Ιωάννης Μπάγκας.

Οι

Ηλίας

Ηλίας Τσοκάς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Α'.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΠΑΓΚΑ

Εν Αθήναις, την 16. Δεκεμβρίου 1889,

Προς την διοικούσαν
το Αμαλίειον Ορφανοτροφείον
Επιτροπήν.

Εις απάντησιν του υπ' αριθμ. 1649 από 30. Νοεμβρίου έ.έ. υμετέρου έγγραφου ευχαρίστως συναινώ, όπως οι όροι της προς το Αμαλίειον διαρκούς δωρεάς μου, εκ δρ. 5,000 ετησίως, ερμηνευθώσι κατά το πνεύμα και του υμετέρου έγγραφου, ως εξής□

Αν κατά το έτος αι αξιώτεραι εις βράβευσιν δια ποσού δραχμών δισχιλίων έκαστη εκ της ανωτέρω δωρεάς δύο ορφαναί εκ των περατωσασών εν τω Αμαλιείω την ανατροφήν αυτών δεν ήναι εις ώραν γάμου, ή δεν επαρουσιάσθη κατάλληλος μνηστήρ, το ανωτέρω ποσόν δραχ. 2,000 από της εξόδου αυτών εκ του καταστήματος να κατατίθεται εντόκως υπό του καταστήματος, να λαμβάνωσι δε αύται τους τόκους, μέχρις ού επιτευχθή η δια γάμου αποκατάστασις αυτών, ότε θα λαμβάνωσι το άνω ειρημένον κεφάλαιον. Αν δε αποβιώσωσιν άγαμοι, το αυτό κεφάλαιον να περιέρχηται εις την περιουσίαν του Αμαλιείου.

Μετά διακεκριμένης υπολήψεως

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΜΠΑΓΚΑΣ

NOMOS ,ΒΡΕ΄
της 13. Φεβρουαρίου 1893¹
Περί της επί δικαστηρίου παραστάσεως
της διαχειριστικής επιτροπής
περιουσίας Μπάγκα

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής
απεφασίσαμεν και διατάσσομεν

Άρθρον μόνον.

Η επί δικαστηρίου εκπροσώπησις και εν γένει η διεξαγωγή των δικών των αφορωσών εις την υπό του Ι. Μπάγκα δωρηθείσαν ή δωρηθησομένην περιουσίαν προσήκει εις την δια των δωρητηρίων πράξεων ωρισμένην διαχειριστικήν επιτροπήν, τη συμπράξει του Υπουργού των Οικονομικών, ως εκπροσωπούντος το δημόσιον εις τας εκ της εν λόγω δημοσίας περιουσίας εννόμους σχέσεις, εφαρμοζομένων των διατάξεων του νόμου ,ΑΚΑ΄ της 22. Ιουνίου του 1882 περί Νομικών Συμβούλων και των λοιπών εις το αντικείμενον τούτο αναγομένων νόμων.

Ως προς την παραγραφήν των αγωγών, ως και προς την υποχρέωσιν προς πληρωμήν τόκων, εφαρμόζονται και επί της εν λόγω περιουσίας αι περί παραγραφής των κατά του δημοσίου αγωγών διατάξεις του περί δημοσίου λογιστικού νόμου, του νόμου ,ΧΛ΄ 27. Ιουνίου του 1877 περί

¹ Εφημ. Κυβερν. 1893, Μέρος Α΄. α΄. σελ. 93.

υπερημερίας του δημοσίου κλπ. και των λοιπών περί των αντικειμένων τούτων νόμων.

Ο παρών νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ'Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις, τη 13. Φεβρουαρίου 1893.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Οι Υπουργοί

Επί των Εσωτερικών

Επί των Οικονομικών

Γ.Ν. Θεοτόκης

Χ. Τρικούπης

Εθεωρήθη και ετέθη η μεγάλη του Κράτους σφραγίς.

Εν Αθήναις, τη 15. Φεβρουαρίου 1893

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

Α.Ν. Σιμόπουλος

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Β΄.
ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΠΑΓΚΑ

Προς την Αυτού Εξοχότητα τον κ. Θ.Π. Δηλιγιάννην,
Πρόεδρον του Υπουργικού Συμβουλίου
και Υπουργόν των Οικονομικών κτλ. κτλ. κτλ.

Κύριε Πρόεδρε,

Επί μακρόν σκεφθείς περί σκοπιμωτέρας διαρρυθμίσεως των εν τω υπ' αριθ. 47.667 της 16. Αυγούστου 1889 δωρητηρίω μου συμβολαίω, τω συνταχθέντι ενώπιον του συμβολαιογράφου Αθηνών κ. Ηλία Γλυκοφρύδου, απεφάσισα και αναφέρω Υμίν εγγράφως σήμερον τας τροποποιήσεις, αίτινες επιθυμώ να επενεχθώσιν εις τους εν αυτώ όρους, παρακαλώ δε ν' ανακοινώσητε την επιθυμίαν μου ταύτην, ως ενταύθα εκτίθεται, εις την Επιτροπήν την κατά το δωρητήριον διαχειριζόμενη την δωρηθείσαν τω Έθνει περιουσίαν μου υπό την εποπτείαν της Ελληνικής Κυβερνήσεως.

Α΄. Και πρώτον επιθυμώ να προστεθή εις τον 4. όρον του κεφαλαίου γ΄. του δωρητηρίου ενιαύσιον εις το διηνεκές χορήγημα δραχμών δισχιλίων υπέρ του ενταύθα Δημοτικού Νοσοκομείου «Ελπίδος ». Μετά παρέλευσιν δεκαετίας, το τε χορήγημα τούτο και το υπέρ του «Ευαγγελισμού» και το υπέρ του Αμαλείου Ορφανοτροφείου των θηλέων θέλουσιν αυξηθή έκαστον κατά δισχιλίας δραχμάς και ούτω καθ' εξής επί τας δύο επομένας δεκαετίας μέχρι συμπληρώσεως υπέρ ενός εκάστου των άνω μνημονευομένων φιλανθρωπικών και εθνοφελών ιδρυμάτων ενιαυσίου διηνεκούς χορηγήματος δραχμών ένδεκα μεν χιλιάδων εν όλω υπέρ του Αμαλείου Ορφανοτροφείου, οκτώ δε χιλιάδων υπέρ εκατέρου των δύο Νοσοκομείων.

Β'. Επιθυμώ να καταργηθή ολοσχερώς ο περί υποτροφιών εις την Ριζάρειον Σχολήν όρος 5. του κεφαλαίου γ'. του δωρητηρίου, ωσαύτως δε και το περί Ορφανοτροφείου εν Αθήναις και παραρτήματος αυτού εν Κορυτσά κεφάλαιον ζ'.

Γ'. Μετά την εκτέλεσιν των εν κεφαλαίοι γ'. 1. (ως ετροποποιήθη ήδη δι'εγγράφου ανακοινώσεώς μου προς την διοίκησιν του Αμαλιείου Ορφανοτροφείου) 2. 3. και 4. (ως ανωτέρω τροποποιούνται) παν περίσσευμα προσόδου της τε εν τω δωρητηρίω και της εν τη τελευταίον συνταχθείση διαθήκη μου περιουσίας της υπέρ Εθνικών και Φιλανθρωπικών σκοπών παραχωρηθείσης και διοικούμενης υπό της άνω μνησθείσης Επιτροπής, θέλει προστίθεσθαι κατ'έτος εις το κινητόν και ακίνητον κεφάλαιον προς αύξησιν της ετησίας προσόδου. Όταν δε αύτη υπερβή τας εκατόν πενήκοντα χιλιάδας δραχμών, επιθυμώ να έχη δικαίωμα η επιτροπή να δαπανά επ'ονόματι μου εις έργα εθνοφελή ή φιλανθρωπικά, μετ'επιμελή εξέτασιν υπ'αυτής, ορισθησόμενα επί το λυσιτελέστερον εις τρόπον, ώστε η δι'αυτά ετησία δαπάνη προστιθεμένη εις τα ετησίως υπέρ των υπ'εμού ορισθέντων έργων δαπανώμενα να καταλείπη πάντοτε αδιάθετον μέρος της ετησίας προσόδου πενήκοντα χιλιάδων δραχμών, προστιθεμένων εις το κεφάλαιον. Το μη διαθέσιμον τούτο ποσόν ορίζω εις εκατόν χιλιάδας δραχμών, όταν η ετησία πρόσοδος του όλου κεφαλαίου φθάση και υπερβή τας διακοσίας χιλιάδας δραχμών.

Τα Μέλη της επιτροπής επιθυμώ να περιορισθώσιν εις πέντε, διαγραφομένου απ'αυτών του Πρυτάνεως του Πανεπιστημίου. Ορίζω δε υπέρ ενός εκάστου των πέντε μελών της επιτροπής αμοιβήν απασχολήσεως ανά δραχμάς είκοσι πέντε κατά συνεδρίασιν, μέχρις είκοσι συνεδριάσεων κατ'έτος². Υπέρ δε γραμματέως και λογιστού της επιτροπής ανά δραχμάς χιλίας ετησίως.

² Ουδέν των μελών της Επιτροπείας επί τόσα έτη (1895-1968) εδέχθη ποτέ να είσπραξη ουδέ λεπτόν ως αποζημίωσιν.

Επί τούτοις δέξασθε κ. Πρόεδρε την βεβαίωσιν εξόχου τιμής.

Εν Αθήναις τη 23. Οκτωβρίου 1895

Ιω. Μ. Μπάγκας.

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΝ

Αριθ. 77.111

Σήμερον την εικοστήν εννάτην Νοεμβρίου, ημέραν της εβδομάδος Τετάρτην, του χιλιοστού οκτακοσιοστού ενενηκοστού πέμπτου έτους, ενώπιον εμού του Συμβολαιογράφου και κατοίκου Αθηνών Ηλία Γλυκοφρύδη και του επί συμπράξει προσληφθέντος συναδέλφου μου Συμβολαιογράφου και κατοίκου Αθηνών Ηλία Δ. Τσοκά, γνωστού μοι και ασχέτου πάσης συγγενείας μ'εμέ, ενεφανίσθησαν οι προς ημάς γνωστοί και μη εξαιρούμενοι από τον Νόμον κύριοι Θεόδωρος Π. Δηλιγιάννης, Πρόεδρος του Υπουργικού Συμβουλίου και Υπουργός επί των Οικονομικών, κάτοικος Αθηνών, εκπροσωπών επί του προκειμένου την Ελληνικήν Κυβέρνησιν και το Ελληνικόν Δημόσιον, και Ιωάννης Μ. Μπάγκας, κτηματίας, κάτοικος Αθηνών, και εδήλωσαν συνομολογήσαντες τα επόμενα□

Ότι δια του υπ'αριθ. 47667 του χιλιοστού οκτακοσιοστού ογδοηκοστού εννάτου έτους συμβολαίου ενώπιον μου γενομένου, ο κ. Ιω. Μ. Μπάγκας την εν αύτω τω συμβολαίω αναφερομένην κινητήν και ακίνητον περιουσίαν του εδωρήσατο τω Ελληνικώ Έθνει και τω Ελληνικώ Δημοσίω, όπως τα εισοδήματα αυτής κατά τας εν αυτώ δηλώσεις του, διατίθενται υπό την εποπτείαν της Ελληνικής Κυβερνήσεως παρά της διορισθείσης δι'αυτού διαχειριστικής Επιτροπής□ ήδη δε συνέπεια δηλωθείσης επιθυμίας του δι'επιστολής του προς τον κύριον Θεόδωρον Π. Δηλιγιάννην ως αντιπρόσωπον της Ελληνικής Κυβερνήσεως και του Ελληνικού Δημοσίου, ότι θέλει να μεταβάλη εν μέρει τα περί των εν τω δωρητηρίω χορηγών, καταργών εν μέρει ταύτας και αντικαθιστών δι'άλλων, εδήλωσεν ότι□ 1. Καταργεί την προς την Ριζάρειον Σχολήν εκ

δραχμών τετρακισχιλίων ετησίαν χορηγίαν δια τας εν αυτή υποτροφίας, και τας υποτροφίας ταύτας, και την υποχρέωσιν προς σύστασιν Ορφανοτροφείου εν Αθήναις και παραρτήματος αυτού εν Κορυτσά, και απαλλάσσει τον τε δωρολήπτην και την διαχειριστικήν Επιτροπήν των υποχρεώσεων τούτων, συγκαταργών και την υποχρέωσιν τούτων, συγκαταργών και την υποχρέωσιν προς καταβολήν δραχμών εκατόν είκοσι πέντε μηνιαίως και επί πενταετίαν προς τους δύο εκ Κορυτσάς σπουδαστάς εν τη Ριζαρείω Σχολή ένεκα της άνω ειρημένης προς ταύτην χορηγίαν του, όταν ούτοι περατώσαντες τας εν αυτή σπουδάς των ήθελον σπουδάσει είτε εν τη Θεολογική είτε εν τη Φιλοσοφική Σχολή του Εθνικού Πανεπιστημίου. 2. Θέλει να χορηγήται ετησίως εις το εν Αθήναις Νοσοκομείον η «Ελπίς» το ποσόν δραχμών δισχιλίων. 3. Το ποσόν του προς το Νοσοκομείον τούτο ετησίου χορηγήματος, ως και των δια του άνω μνησθέντος δωρητηρίου συμβολαίου ετησίων χορηγημάτων προς το Νοσοκομείον ο «Ευαγγελισμός» και το Αμαλίειον Ορφανοτροφείον μετά την πάροδον δεκαετίας από της συντάξεως του παρόντος ν' αυξάνωσι κατά δραχμάς δισχιλίας και ούτως εφεξής κατά τας έπομένας μετά την πρώτην δύο δεκαετίας, εις τρόπον ώστε μετά την πάροδον τριών δεκαετιών από της συντάξεως του παρόντος, τα μεν προς τα νοσοκομεία του «Ευαγγελισμού» και της «Ελπίδος» χορηγήματα ν' ανέλθωσι εις το ποσόν δραχμών οκτακισχιλίων δι'έκαστον, το δε προς το Αμαλίειον Ορφανοτροφείον εις το ποσόν των δραχμών ενδεκακισχιλίων. 4. Εις έκαστον των μελών της διαχειριστικής Επιτροπής να καταβάλλωνται δραχμαί είκοσιπέντε δι'έκάστην συνεδρίασιν, εις ην ήθελε λάβει μέρος, και μέχρις είκοσι συνεδριάσεων ετησίως, αυτή δε δικαιούται να διορίση Γραμματέα και Λογιστήν, προς ους δικαιούται να καταβάλλη ετησίως ανά δραχμάς χιλίας. 5. Ότι άπαντα τα χορηγήματα ταύτα κατά το παρόν και το αρχικόν

δωρητήριον, όσα δεν καταργεί δια του παρόντος, θέλουσι καταβάλλεσθαι υπό της ορισθείσης διαχειριστικής Επιτροπής εκ των εισοδημάτων απάσης της δωρηθείσης περιουσίας του. 6. Ότι το υπόλοιπον των εισοδημάτων της περιουσίας ταύτης και της ευρεθησομένης κατά την αποβίωσίν του θέλει προστίθεσθαι κατ'έτος εις το κεφάλαιον αυτής προς αύξησιν της ετησίας προσόδου της, όταν δε η πρόσοδος αυτής ήθελεν υπερβή τας εκατόν πενήκοντα χιλιάδας δραχμών, τότε η Επιτροπή δικαιούται να δαπανά επ'ονόματι του εις έργα εθνωφελή ή φιλανθρωπικά, μετ'επιμελή αυτής εξέτασιν ορισθησόμενα επί το λυσιτελέστερον, εις τρόπον ώστε η ετησία δι'αυτά δαπάνη, προστιθεμένη εις τα ετησίως υπέρ των υπ'αυτού ορισθέντων έργων δαπανώμενα, να καταλείπη πάντοτε αδιάθετον μέρος της ετησίας προσόδου πενήκοντα χιλιάδων δραχμών, αίτινες θέλουσι προστίθεσθαι εις το κεφάλαιον, όταν δε η ετησία του κεφαλαίου πρόσοδος ήθελεν υπερβή τας δραχμάς διακοσίας χιλιάδας, τότε το προστεθησόμενον εξ αυτής εις το κεφάλαιον ποσόν θέλει είναι δραχμών εκατόν χιλιάδων, και

7. Ότι απαλλάσσει της υποχρέωσης του να ήναι Μέλος της Διαχειριστικής Επιτροπής τον εκάστοτε Πρύτανιν του Εθνικού Πανεπιστημίου, αρκούμενος εις Επιτροπήν εκ των άλλων πέντε μελών, α δια του δωρητηρίου ώρισε.

Ο δε κύριος Θεόδωρος Π. Δηλιγιάννης υπό τας ιδιότητας του απεδέξατο απάσας τας εν τω παρόντι αναφερομένας μεταβολάς, καταργήσεις χορηγιών και προσθήκας.

Ταύτα συνομολογησάντων και παραδεχθέντων των συμβαλλομένων, συνετάχθη το παρόν συμβόλαιον εν Αθήναις εν τω ξενοδοχείω «Μέγας Αλέξανδρος» κειμένω επί της πλατείας Ομονοίας και της οδού Αθηνάς, όπου συνήλθον οι συμβαλλόμενοι και οπού κληθείς μετέβην, και

αναγνωσθέν ευκρινώς και μεγαλοφώνως εις επήκοον των συμβαλλομένων
υπεγράφη παρ' αυτών και ημών.

Οι Συμβαλλόμενοι

Θεόδ. Π. Δηλιγιάννης

Ιωαν. Μ. Μπάγκας.

Οι Συμβολαιογράφοι

Η. Γλυκοφρύδης

Η.Δ. Τσοκάς.

ΔΙΑΘΗΚΗ

Εν Αθήναις, σήμερον την εικοστήν τετάρτην του μηνός Σεπτεμβρίου του χιλιοστού οκτακοσιοστού ενενηκοστού τετάρτου έτους, ημέραν Σάββατον της εβδομάδος, ο υποφαινόμενος Ιωάννης Μπάγκας υιός του Μιχαήλ Μπάγκα, κάτοικος ήδη Αθηνών και εκ της Μακεδονίας καταγόμενος, έχων σώας τας φρένας και τον νουν υγιά και επιθυμών να διαθέσω τα περί της περιουσίας μου είτε κινητής είτε ακινήτου, ήτις ήθελεν ευρεθή ανήκουσα εμοί κατά τον θάνατον μου, εγκαθιστώ δια της παρούσης μου διαθήκης καθολικόν και μοναδικόν επί ταύτης κληρονόμον μου το Ελληνικόν Δημόσιον και διατάσσω, άμα τω θανάτω μου, να περιέλθη εις αυτό άπασα η τότε ευρεθησομένη και ανήκουσα εις εμέ κινητή η ακίνητος περιουσία, κηρύσσων άκυρον και ανίσχυρον πάσαν άλλην μου οιουδήποτε είδους προγενεστέραν διαθήκην.

Ο Γράψας την παρούσαν

Ο διαθέτης

Χρήστος Πετρόπουλος

Ιω. Μ. Μπάγκας.

Εδημοσιεύθη κατά την δημοσίαν συνεδρίασιν της 18. Δεκεμβρίου 1895 και εν τω ακροατηρίω των εν Αθήναις Πρωτοδικών.

Ο Πρόεδρος

Π. Τραμουντάνας.

Ο Υπογραμματεύς

Θ.Κ. Κυριαζόπουλος

Ακριβές αντίγραφον □

Αθήναι, τη 8. Ιανουαρίου 1896

Ο Υπογραμματεύς

Θ.Κ. Κυριαζόπουλος.

ΠΙΝΑΞ

της κατά το έτος 1968 Ακινήτου Περιουσίας
του Μπαγκείου Ιδρύματος

1. Οικία Α' επί της πλατείας Ομονοίας και οδού Αθηνάς, ένθα το Ξενοδοχείον «Μεγάλου Αλεξάνδρου».
2. Οικία Β' επί της πλατείας Ομονοίας και οδού Αθηνάς, ένθα το Μπάγκειον Ξενοδοχείον «Φιλίππου του Β».
3. Οικία Γ' επί της οδού Αθηνάς και Σοφοκλέους, ένθα το Ξενοδοχείον «Ολυμπιάδος».
4. Οικία Δ' επί της οδού Αρμοδίου 12.
5. Οικόπεδον 5.867 τ. π., όπου υπήρχεν η «Στέγη Πατρίδος», επί των οδών Α. Σκοπετέα, Μιχ. Μελά, Αρ. Εμμανουήλ Παππά και Τιμ. Φιλήμονος.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Δωρητήριο Συμβόλαιον υπ'αρ. 47.667 – 16 Αυγούστου 1889
σελ. 3
2. Ιωάννου Μ. Μπάγκα Επιστολή Α' προς το Αμαλίειον
Ορφανοτροφείον από 16. Δεκεμβρίου 1889 » 11
3. Νόμος ,ΒΡΞ' 13. Φεβρουαρίου 1893 » 12
4. Ιωάννου Μ. Μπάγκα Επιστολή Β' προς τον Πρόεδρον του
Υπουργικού Συμβουλίου και Υπουργόν Οικονομικών Θ.Π.
Δηλιγιάννην από 23. Οκτωβρίου 1895 » 14
5. Συμβόλαιον υπ'αρ. 77.111 – 29. Νοεμβρίου 1895 » 17
6. Ιωάννου Μ. Μπάγκα Διαθήκη – 24. Σεπτεμβρίου, 1895,
δημοσιευθείσα την 18. Δεκεμβρίου 1895 » 21
7. Πίναξ της κατά το έτος 1968 ακινήτου περιουσίας του
Μπαγκείου Ιδρύματος » 23
- Α' Επιτάφιος λόγος εκφωνηθείς την 17. Δεκεμβρίου 1895 κατά
την κηδείαν του αιμνήστου ευεργέτου του Έθνους Ιωάννου Μ.
Μπάγκα υπό του ισοβίου μέλους της Μπαγκείου Επιτροπής και
κατ'εντολήν ταύτης Στεφάνου Ν. Δραγούμη » 25
- Β' Άρθρον εις το «Μακεδονικόν Ημερολόγιον» του έτους 1908
του αιμνήστου Στεφάνου Ν. Δραγούμη περί του εθνικού
ευεργέτου Ιωάννου Μ. Μπάγκα, Κορυτσαίου » 30

ΠΙΝΑΞ ΕΙΚΟΝΩΝ

1. Προτομή Ιωάννου Μ. Μπάγκα.
2. Μνημείον Ιωάννου Μ. Μπάγκα εις το Α' Κοιμητήριον Αθηνών.
3. Πρόσοψις επί της πλατείας Ομονοίας του Ξενοδοχείου «Μεγάλου Αλεξάνδρου», έργον αρχιτέκτονος Τσίλερ.
4. Γωνιακόν παράθυρον του ξενοδοχείου «Μεγάλου Αλεξάνδρου».
5. Άποψις των δύο ξενοδοχείων του «Μεγάλου Αλεξάνδρου» και του «Μπαγκείου» - «Φιλίππου του Β'», ως και της οδού Αθηνάς προς την Ακρόπολιν.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ

Εκφωνηθείς κατά την κηδείαν του αιμνήστου Εθνικού Ευεργέτου
Ιω. Μ. Μπάγκα υπό Στεφάνου Ν. Δραγούμη την 17. Δεκεμβρίου 1895.

«Αφ'ής ημέρας, φεύγων τον γάμον, εις ον εξηνάγκαζεν αυτόν ο πατήρ, ο Ιωάννης Μπάγκας, δεκαεννέα ετών, τω 1833 κατήρχετο συνοδοιπόρος κτιστών Μακεδόνων εις Χαλκίδα και εκείθεν, εν ώρα χειμώνος, εξέπλεεν εις Αλεξάνδρειαν μετά μόνου εφοδίου ενός ταλλήρου, έκτοτε αποκαλύπτεται εις ημάς πεπρoικισμένος υπό ισχυρότατης θελήσεως.

Ωρκίσθη καθ'εαυτόν μηδέ λεπτόν να ζητήση παρά του αδυνάτου πατρός, ον ελύπησε μάλιστα τοιαύτα πράξας, και αμετατρέπτως απεφάσισεν εκ μόνης της εργασίας των ιδίων χειρών να ζήση.

Και ούτως έζησεν εν Καίρω, όπου εγκατεστάθη ως ράπτης εγχωρίων ελληναλβανικών ενδυμάτων εν μέσω μεγάλης Ηπειρωτομακεδονικής παροικίας, εις ην πολυάριθμοι από του 1800 κατελέγοντο οι εκ της επαρχίας Κορυτσάς καταγόμενοι.

Εις λίραν χρυσήν ανήλθε μετ'ού πολύ το καθ'ημέραν κέρδος του νέου Μακεδόνοσ και εις αφθονίαν ηυξάνετο το ημερήσιον περίσσευμα του λιτότατου εργάτου, καίτοι γενναίως εκ τούτου εδαπάνα εις συντήρησιν των γονέων, έτι δε και εις επικουρίαν απωτέρων συγγενών.

Διό και καταλιπόν την ψαλίδα, επεδόθη εις ευαρεστότερον άμα και επικερδέστερον έργον, το του καλλιεργητού αγροτικών κτημάτων.

Αλλ'επειδή έβλαπτε αυτόν της Αιγύπτου το κλίμα, τραπείς προς βορειοτέραν χώραν, την Ρουμανίαν, εν η πολυάριθμους ωσαύτως είχε τους εργαζομένους και εμπορευόμενους πατριώτας, ησχολήθη σταθερώσ επί μακρά έτη εκεί, κατά συμβουλήν και μίμησιν του αιμνήστου Ευαγγέλου

Ζάππα, εις καλλιέργειαν μεγάλων κτημάτων, μισθουμένων κατά την εν τη χώρα εκείνη κρατούσαν συνήθειαν.

Απαίδευτος, από νεαρής ηλικίας χειροτέχνης απλούς, έπειτα καλλιεργητής κτημάτων, άφθονα εκ τιμίας και επιμόχθου εργασίας εν τη ξένη επορίσθη τα χρήματα και ο υπερηφάνως πτωχός εκπλεύσας εκ Χαλκίδος κατήλθε μετριόφρων πλούσιος εις την πρωτεύουσαν της ελευθέρας πατρίδος.

Απλή ιστορία δραστήριου και τιμίου εργάτου θέλει ειπει πας τις.

Ναι. Αλλά του απ'ελαχίστων ορμηθέντος άξεστου εργάτου το σώμα ενέκλειε νουν και καρδίαν ευγενείς· ο αφελής γέρων, ον εκ θεοσδότου συμπτώσεως κηδεύομεν μετ'ευλάβειας εν η ώρα παρ'ημάς δεινή περιπλοκή εμβάλλει άμα τους απανταχού Έλληνας εις φροντίδας και αναρριπίζει το εθνικόν φρόνημα, πρόκειται εις τους οφθαλμούς ημών αξιομίμητος εικών θερμού πατριώτου και έξοχον υπόδειγμα χαρακτήρος.

Ειργάσθη τιμίως, ειργάσθη ανενδότως, έζησε μονοτρόπος, έζησεν εν άκρα λιτότητι, απεταμίευσεν επιμελώς παν μετά τα προς ζωάρκειαν περίσσευμα, μίαν πάντοτε ιδέαν έχων κατά νουν, την πατρίδα□ την πατρίδα την μικροτέραν, την πατρίδα την μεγάλην.

Αυτός ο μόλις αναγιγνώσκων και γράφων, διεμόρφωσεν εν τω νω και εθέρμανεν εν τη καρδία την έννοιαν της πατρίδος, οποίαν έπλασε και συνέπηξεν εν ταις Ελληνικαίς χώραις το δαιμόνιον του Μεγάλου Αλεξάνδρου□ και υπό την σκέπην του ονόματος του μεγαλοφυούς της Μακεδονικής Ελλάδος βασιλέως ηθέλησε να θέση τα εγκαίνια της προς το Έθνος βασιλικής αυτού δωρεάς. «Έλληνες και Αλβανοί, έλεγεν εν τη απερίττω αυτού γλώσση, είναι δίδυμοι σκύμνοι μιας βασιλικής φυλής□ ούτοι μόνοι, εις εν σώμα πάντοτε ηνωμένοι, ούτοι μόνοι είναι άξιοι, ούτοι μόνοι έχουσι δικαίωμα επί της Πατρίδος του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Ελληναλβανός Μακεδών εγώ ιερόν έχω καθήκον να ενισχύσω την εν τω κοινώ εθνικώ φρονήματι ανάπτυξιν της ιδιαίτερας μου πατρίδος, της Κορυτσάς □ Έλλην, έχω καθήκον επί του πανελληνίου κέντρου να στηρίξω τας υπέρ της ανορθώσεως της όλης πατρίδος δυνάμεις μου □ εκεί, εν Αθήναις, θέλω καταθέσει το υπέρ της αναγεννήσεως του Έθνους επιπόνως κτηθέν και καλώς φυλαχθέν κεφάλαιον».

Εις τοιαύτης ιδέας, εις τοιαύτης πεποιθήσεως τον βράχον συνετρίβησαν αι αλληπαλλήλως εν Ρουμανία μετ' επιμονής, πανουργίας και τέχνης υπό συλλόγων και υπό πολιτικών καταβληθείσαι προσπάθειαι, όπως και τον απλούν τούτον άνθρωπον προσηλυτίσωσιν εις τας επίπλαστους αλβανορουμανικάς ιδέας. Απέκρουε τας εφόδους, απεστόμου τους ψευδαποστόλους, αλλά και πλέον ή άπαξ κατώρθωσε ν' απόσπαση από μιανράς πλεκτάνης εύπιστα θύματα.

Τοιαύτα εσκέπτετο ότε, προ τεσσαράκοντα πέντε περίπου ετών, μετά των άλλων Κορυτσαίων εν Αιγύπτω κατέβαλλε γενναίον έρανον υπέρ των εν τη πατρίδι εθνικών σχολείων, στοιχειωδών και ανωτέρων, αρρένων και θηλέων, υπέρ της Μητροπόλεως και των οικοδομουμένων εκκλησιών, υπέρ των υδραγωγείων και άλλων δημοφελών έργων, και είπερ τις και άλλος αυτός, ο πτωχός έτι λογιζόμενος υπό των εν τη πατρίδι, συνετέλει εις την ίδρυσιν του υπό το όνομα «Λάσον» κατασταθέντος εν Κορυτσά κοινού ταμείου προς κοινωφελείς εθνικούς σκοπούς.

Τοιαύτα εσκέπτετο και εν έτει 1889, ότε μετ' άφατου αγαλλιάσεως παρέδιδεν εις τον Πρόεδρον της Ελληνικής Κυβερνήσεως εις διηνεκή εθνικήν παρακαταθήκην ολόκληρον το εις την Ελλάδα κοιμισθέν τίμημα των τιμίων αυτού ιδρώτων. Εκ τούτου ιδρύθη υπό του Μπάγκα τότε προς συντήρησιν εσαεί το φερώνυμον εν Κορυτσά γυμνάσιον. Εκ τούτου Ελληνίδες κόραι ορφαναί περισώζονται και παιδεύονται. Εκ τούτου

ασθενείς εν τοις νοσοκομείοις περιθάλλονται. Εκ τούτου, διπλασιαζομένης μετ'ού πολύ της προσόδου, ώρισε προ ολίγων ήμερων «να δαπανά επ'ονόματι αυτού η Επιτροπή εις έργα εθνωφελή ή φιλόανθρωπα υπ'αυτής όρισθησόμενα επί το λυσιτελέστερον.»

Πόση εργασία, αλλά και πόσαι τύχαι ευμενείς, έργα της θείας Προνοίας συνετέλεσαν εις διάσωσιν, συνετέλεσαν εις αύξησιν του ιερού κεφαλαίου! Εν ώρα πτωχεύσεως μεγάλου οφειλέτου, εκατόν δέκα χιλιάδες όλαι, ας επίστευεν απολεσθείσας, απεδίδοντο αύτω εν Αιγύπτω απροσδοκήτως υπό τρίτου προσώπου. Εν ώρα καταστροφής της εργολαβίας των ρουμανικών σιδηροδρόμων, αντί απώλειας των δύο τρίτων της αξίας των μετοχών, εκέρδαιεν ούτος και 20 και 25 τοι εκατόν επί της μεγάλης τιμής, ανθ'ής είχεν ηγορασμένας τας μετοχάς. Εν ώρα εισβολής πυκνότατων νεφών ακρίδων φθείρονται μέχρι ρίζης απέραντοι περί το κτήμα αυτού σποραί και φυτεΐαι και μένουσιν άθικτα και χλοερά τα υπέρ του ιερού σκοπού του Μπάγκα σπαρέντα. Θαυμάσατε την εις το θείον πίστιν του αγαθού γέροντος αλλά θαυμάσατε και την εις τον φιλόανθρωπον και φιλοπάτριδα αυτού σκοπόν ακράδαντον εμμονήν.

Ήτο υιός μεγαλόφρονος πόλεως και προσέθηκε δόξαν εις την γεννήσασαν αυτόν. Ο επιτάφιος του Ιωάννου Μ. Μπάγκα είναι έπαινος αυτής, είναι έπαινος του έθνους εις ο ανήκε.»

«Μακεδονικόν Ἡμερολόγιον» Ἔτους 1908 ἐν Αθήναις.

Ἄρθρον Στεφάνου Ν. Δραγούμη

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΑΓΚΑΣ

Κορυτσαίος

(Ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1814. Ἀπέθανεν ἐν Αθήναις τῆ 16. Δεκεμβρίου 1895).

Εἰς τῶν μεγάλων ἐθνικῶν εὐεργετῶν ὁ Ἰωάννης Μπάγκας οὐ μόνον εἰργάσθη εἰς τὴν δια τοῦ προϊόντος τῶν τιμίων αὐτοῦ ιδρώτων ἐκτέλεσιν τῶν πρὸς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ γενέτειραν, τὰ ὀρφανὰ, τοὺς πάσχοντας καὶ τὸ ἔθνος δωρεῶν, ἀλλὰ καὶ μέχρι τέλους τοῦ βίου ἀκμαίον θερμᾶνας ἐν τῷ στήθει τὸ ζῶπυρον τῆς νεανικῆς γνώμης, γέρον ἤδη ολόκληρον τὴν μεγάλην αὐτοῦ περιουσίαν ἀφιέρωσεν εἰς τὸν ἀπ' ἀρχῆς μελετηθέντα σκοπὸν. Τὸ δε μέγιστον καὶ ἀληθῶς πρωτοφανές, ζῶν ἐτι καὶ ἐν ἄκρᾳ υγείᾳ ἠθέλησε καὶ ἐπέμεινεν ολόκληρον τὴν περιουσίαν ταύτην νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν θεματοφύλακα τῆς ἐθνικῆς παρακαταθήκης, τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν.

Μόλις καὶ μετὰ βίας δεχθεῖς νὰ ἀναγραφῆ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν τῷ δωρητηρίῳ συμβολαίῳ μηνιαία χορηγία δραχμῶν χιλίων ἐκ τῆς πλουσιωτάτης προσόδου τῆς βασιλικῆς αὐτοῦ δωρεάς, ἀντὶ τῶν τριακοσίων, ὅσας μόνας κρίνων ἐπαρκεῖς αὐτὸς ἐζήτει, οὕτω φειδωλῶς μετεχειρίσθη τὴν παροχὴν, ὥστε τὰ ἐπ' αὐτοῦ ἐν χρόνῳ βραχυτέρῳ τῆς ἐπταετίας (ἀπὸ Αὐγούστου 1889 μέχρι Δεκεμβρίου 1895) ἐκ τῆς ἐπιχορηγίας οικονομηθέντα οὐ μόνον εἰς δαπανὰς συμπληρωτικὰς οἰκοδομήματος παραδεδομένου ἤδη εἰς τὴν ἐπὶ τῆς δωρεάς αὐτοῦ Ἐπιτροπεῖαν κατέβαλεν, ἀλλὰ καὶ περισσεύμα οὐχὶ μικρὸν δια λακωνικῆς διαθήκης εἰς προσθήκην δωρεάς ἐκληροδότησεν.

Δια τούτο αλήθειαν απαστράπτουσιν απαγγέλλουσιν οι επί του μνημείου του Ιωάννου Μπάγκα κεχαραγμένοι δύο στίχοι□

Ο τα ίδια κοινά νομίσας,

Άνερ χρηστέ, χαίρει!

Το μνημείον τούτο κατεσκευάσθη και ιδρύθη αυθορμήτω γνώμη της επί της δωρεάς «Παγκείου Επιτροπής», ης η ευλαβής μέριμνα ανεπλήρωσε παράλειψιν του απεριφιλαύτου γέροντος, αληθούς αρχαϊκού τύπου, μηδέ λέξιν θελήσαντος ποτέ να είπη μαρτυρούσαν φροντίδα περί εαυτού.

Η υπό του Κορυτσαίου Μακεδόνοσ εις αγαθά έργα και εθνικάσ ανάγκασ αφιερωθείσα περιουσία ενός και ημίσεωσ περίπου εκατομμυρίου, κατά την 31. Δεκεμβρίου 1906 παρίσταται εν τω επισήμω απολογισμώ της επί της δωρεάς επιτροπείασ ηυξημένη εις δραχμάσ 2.139.593 χάρισ εις την πρόνοιαν αυτου του δωρητου, θελήσαντος να αποταμίευση εις κεφάλαιον τα μετά την εκτέλεσιν των ρητών αυτου θελήσεων περισσεύματα της ετησίασ προσόδου, ήτις κατά το έτος 1906 υπερέβη τασ 115.000 δραχμών.

Ευθύσ ωσ η ετησία πρόσοδοσ ανέλθη εις το ποσόν 150.000 δραχμών, η Μπάγκειοσ Επιτροπή θέλει έχει το δικαίωμα κατά προσθήκην εις το σήμερον προς εκτέλεσιν των ρητών θελήσεων του δωρητου καταβαλλόμενον ετησίωσ ποσόν δρ. 36.000 να δαπανά επί πλέον 64.000 δραχμών κατ'έτος εις εθνικά και φιλανθρωπικά έργα κατ'ιδίαν εαυτήσ κρίσιν, αποταμιεύουσα τασ υπολοίπουσ πενήκοντα χιλιάδασ.

Τοιούτον το τηλαυγέσ έργον του μεγαλόφρονοσ εκ Κορυτσαόσ δωρητου.

Πόσων εν τω κόσμω τούτω μεγάλων και τρανών, των μεγαλαυχών δηλονότι, το ανάστημα δεν υποβιβάζεται προ του ύψουσ της μεγαλογνωμοσύνησ του ταπεινού και σχεδόν ανωνύμου εργάτου, ούτινοσ τον απέριττον και αφελή βίον και την σεμνότητα, ωσ προσήκεν αυτώ,

απλώς σκιαγραφεί ο βραχύς λόγος ο κατά την κηδείαν του γέροντος, τη 17.
Δεκεμβρίου 1895, επί του τάφου κατ'εντολήν της Μπαγκείου Επιτροπείας
άπαγγελθείς υπό του και τας λέξεις ταύτας γράψαντος φίλου

Σ.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗ.